

Natuurvereniging Geaflecht

Aan: de gemeenteraad van Opsterland
de leden van de gemeenteraad van Opsterland

Geachte raad en raadsleden,

U wordt door het college van burgemeester en wethouders gevraagd om het Veenweideprogramma 2021-2030 'Foarút mei de Feangreiden' vast te stellen. Gezien de urgentie van het klimaatprobleem, het stikstofprobleem en de biodiversiteitscrisis vragen wij u om niet in te stemmen en te pleiten voor een integrale aanpak van deze problemen voor duurzaam grondgebruik waar boeren een eerlijk boterham kunnen verdienen en die een gezonde toekomst van de planeet waarborgt.

Diepontwatering in het veenweidegebied is een concessie uitsluitend ten behoeve van de huidige, vaak als “gangbaar” gekwalificeerde manier van melkveehouderij. De gevolgen zijn intussen algemeen bekend en erkend: snelle bodemdaling, verzakking van wegen, riolering en huizen, enorme emissie van CO₂, verdroging. En wat minder genoemd wordt maar zeker in dit rijtje thuisheert is het verdwijnen van biodiversiteit en weidevogels. Met andere woorden: een zeer complex en urgent vraagstuk.

In het Veenweideprogramma worden de problemen van de diepontwatering goed beschreven, maar de denkrichting over de aanpak geeft weinig vertrouwen in een effectieve oplossing van de complexe veenweideproblematiek. Duidelijke keuzes ontbreken nu nog te veel. We zijn er niet gerust op dat het nu wél zal lukken om tempo te krijgen in de effectuering van alle goede bedoelingen. De nota wemelt van woorden als draagvlak, van onderop, maatwerk, integrale gebiedsprocessen, onderzoeken, stap voor stap, in kaart brengen, eerst geld vinden, ontwikkelen, pilots, experimenteren. Termen die een voorboden zijn van traagheid en stropigheid.

Men blijft zoeken naar (dure) technologische oplossingen of complexe compensatieregelingen voor individuele boeren in een paar deelgebieden waar de problemen het grootst zijn.

De kern van het probleem is de huidige manier van landbouw die een laag waterpeil nodig heeft. Daar moet dus ook de oplossing worden gevonden. De vraag is niet hoe je hier en daar het waterpeil wat kunt verhogen, maar hoe je de landbouw of ruimer gezegd het grondgebruik kunt aanpassen aan een te bereiken situatie waarin het veengebied niet mee daalt en geen CO₂ meer uitstoot. Dát moet het beginpunt zijn.

Deze kern laat het Veenweideprogramma 2021-2030 te veel buiten beschouwing. Voor elk van de deelproblemen (stikstof, CO2, biodiversiteit, bodemvruchtbaarheid, weidevogels, verzakkingen etc.) nieuwe en afzonderlijke plannen, regels en subsidies bedenken is een heilloze en kostbare weg. Alleen een integrale aanpak met een verdienmodel voor een volhoudbare landbouw kan een duurzaam perspectief bieden. Dan los je heel veel in één klap op. Dan pak je de snelle afname van het aantal boerenbedrijven, het verlies van biodiversiteit, de klimaatcrisis, het stikstofprobleem, de bodemverschraling en de bodemdaling tegelijk aan.

Zo'n verdienmodel kunnen we niet op eigen Friese kracht van de grond krijgen. Hier hebben we het rijk, de Europese Unie, de zuivelindustrie, de banken en de grote supermarktketens voor nodig. Zoeken naar verdienmogelijkheden voor duurzame landbouw in het gehele veenweidegebied (en daarbuiten) vergt een bestuurlijke inspanning die het lokale en provinciale bestuurlijke niveau te boven gaat.

Zonder geld van het rijk en Europa gaat het Veenweideprogramma sowieso niet lukken. Laten de veenweidegemeenten en de provincie een signaal afgeven of beter een vuist maken naar Den Haag en Brussel.

Wij vragen uw de raad de moed te hebben om de veenweideproblematiek bij de kern, actief en effectief en aan te pakken.

Met vriendelijke groet,

bestuur Natuurvereniging Geaflecht,
Mary van der Graaf